

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/66/2019
Identifikačné číslo spisu: 5113011474
Dátum vydania rozhodnutia: 21.04.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Piovartsy
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5113011474.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Františka Moznera v trestnej veci obvineného Ing. F. B. a spol. pre zločin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona v znení zákona č. 246/2012 Z. z. účinnom do 1. októbra 2012 v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona, o dovolaní obvineného Ing. F. B. podanom prostredníctvom obhajcu JUDr. Maroša Jakubeka, PhD. proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 30. januára 2019, sp. zn. 2To/56/2018, na neverejnom zasadnutí konanom 21. apríla 2020, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného Ing. F. B. sa odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Žilina z 31. mája 2018, sp. zn. 28T/199/2013, boli obvinení Ing. F. B. a H. R. a I. O. uznaní za vinných zo spáchania zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona v znení zákona č. 246/2012 Z. z. účinnom do 30. septembra 2012 (ďalej len "Trestný zákon") v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona, a to na tom skutkovom základe, že

spoločne, po predchádzajúcej vzájomnej dohode s J. Q. (za tento skutok právoplatne odsúdeným rozsudkom Okresného súdu Žilina z 24. apríla 2014, sp. zn. 28T/199/2013, právoplatným 24. apríla 2014), v úmysle zadovážiť sebe a inému neoprávnený prospech za účelom získania neoprávneného nároku na vrátenie dane z pridanej hodnoty (ďalej len "DPH") zabezpečili vystavenie fiktívnych dokladov, a to: odkúpenie pohľadávky - stavby X. X. v Ž. a v F. I. O., F. XXX/XX, B., od firmy O..V.I., Q..J..H., A. zo 6. februára 2008, jej postúpenie na spoločnosť M., Q..J..H., A., IČO: XX XXX XXX, zo 6. novembra 2009, v zastúpení I. O., potom vystavenie faktúry č. XXXXXXXX so zdaniteľným plnením dňa 14. januára 2010 v celkovej hodnote 2 604 272,16 eur (DPH 415 808,16 eur) a faktúry č. XXXXXXXX so zdaniteľným plnením dňa 26. januára 2010 v celkovej hodnote 2 003 846,94 eur (DPH 319 941,95 eur) od dodávateľa M., Q..J..H., A. pre odberateľa J., Q..J..H., Ž., IČO: XX XXX XXX, v zastúpení H. R., za dodanie stavieb pizzerií X. X., nachádzajúcich sa v Hypermarketoch K. Ž. a F., následne zmluvy o postúpení pohľadávky medzi M., Q..J..H. a V.-E., Q..J..H., B., IČO: XX XXX XXX, v zastúpení J. Q., zo dňa 22. februára 2010 a potom H. R., v

zastúpení spoločnosti J., Q..J..H., Ž., na Daňový úrad Žilina 1 na podklade takýchto fiktívnych účtovných dokladov, napriek vedomosti o tom, že práce a dodávky materiálu uvedené v prílohách faktúr uskutočnené neboli, tak neoprávnene uplatnil v daňovom priznaní na DPH za zdaňovacie obdobie február 2010 nadmerný odpočet, ktorý bol ku škode štátneho rozpočtu Slovenskej republiky, dňa 14. mája 2010 poukázaný na účet firmy J., Q..J..H. Ž. vo výške 735 750,11 eur.

Podľa § 277 ods. 4 Trestného zákona, § 42 ods. 1 Trestného zákona, § 41 ods. 1 Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona, § 37 písm. h) Trestného zákona bol za to obvinený Ing. F. B. odsúdený na súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 8 (osem) rokov 8 (osem) mesiacov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Zároveň, podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona okresný súd zrušil vo výroku o treste rozsudok Okresného súdu Brezno z 18. novembra 2015, sp. zn. 1T/143/2013, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 11. júla 2017, sp. zn. 5To/82/2016, právoplatným 11. júla 2017, ktorým bol obvinený Ing. F. B. uznaný vinným z pokračovacieho trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa § 148a ods. 1, ods. 4 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31. decembra 2005 v spolupáchateľstve podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31. decembra 2005 a z pokračovacieho trestného činu skrátenia dane a poistného podľa § 148 ods. 4 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31. decembra 2005, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tieto výroky obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 53 ods. 1 Trestného zákona uložil súd prvého stupňa obvinenému Ing. F. B. aj peňažný trest vo výške 4 000,- eur (štyritisíc eur) a podľa § 54 ods. 3 Trestného zákona, pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, mu ustanovil náhradný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) mesiace.

H. R. za to podľa § 277 ods. 4 Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona, § 39 ods. 1 Trestného zákona uložil okresný súd trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky, výkon ktorého mu podľa § 51 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona podmienene odložil na skúšobnú dobu v trvaní 5 (päť) rokov s uložením probačného dohľadu nad jeho správaním v skúšobnej dobe.

Súčasne podľa § 56 ods. 1 Trestného zákona uložil súd prvého stupňa H. R. aj peňažný trest vo výške 10 000,- eur (desaťtisíc eur) a podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona, pre prípad úmyselného zmarenia výkonu peňažného trestu, mu ustanovil náhradný trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok.

I. O. bol za to podľa § 277 ods. 4 Trestného zákona, § 39 ods. 1 Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, § 36 písm. l) Trestného zákona odsúdený súdom prvého stupňa na trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky, výkon ktorého mu bol podľa § 51 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona podmienene odložený na skúšobnú dobu v trvaní 5 (päť) rokov s uložením probačného dohľadu nad jeho správaním v skúšobnej dobe.

Podľa § 56 ods. 1 Trestného zákona uložil okresný súd I. O. aj peňažný trest vo výške 400,- eur (štyristo eur) a podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona, pre prípad úmyselného zmarenia výkonu peňažného trestu, mu ustanovil náhradný trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) mesiac.

Zároveň, podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku súd prvého stupňa oslobodil obvineného Ing. F. B. a H. R. a Ing. T. J. spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Žilina, sp. zn. 2Pv 630/11, zo dňa 7. novembra 2013 pre skutok právne kvalifikovaný v bode 2/ ako zločin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona, ktorého sa mali dopustiť na tom skutkovom základe, že

spoločne, po predchádzajúcej vzájomnej dohode za účelom získania neoprávneného nároku na vrátenie

dane z pridanej hodnoty, H. R. ako konateľ spoločnosti J., Q..J..H., V. H. XX, Ž., IČO: XX XXX XXX, v mesiaci apríl roku 2009 zaúčtoval do účtovníctva spoločnosti J., Q..J..H. daňové doklady zo zdaniteľného plnenia spoločnosti T. J. - J., Q..J..H., J. XXX/B, B., IČO: XX XXX XXX, ktorej konateľom je Ing. T. J., a to

- faktúru číslo XXXXXXXXXX zo dňa 30. apríla 2009, s dátumom vzniku daňovej povinnosti 30. apríla 2009, za komplexný predaj X. Ž., základ dane 1 076 710,10 eur s DPH: 204 574,30 eur a

- faktúru číslo XXXXXXXXXX zo dňa 30. apríla 2009, s dátumom vzniku daňovej povinnosti 30. apríla 2009, za komplexný predaj X. F., základ dane 903 348,70 eur, DPH: 152 636,30 eur, celkom 955 985,- eur,

pričom bolo zistené, že k reálnemu zdaniteľnému plneniu nedošlo, čím si neoprávnene uplatnili nadmerný odpočet za mesiac máj roku 2009, ktorý bol ku škode štátneho rozpočtu Slovenskej republiky poukázaný na účet spoločnosti J., Q..J..H. vo výške 357 211,20 eur,

pretože skutok nie je trestným činom.

Na podklade odvolaní obvineného Ing. F. B. a prokurátora Okresnej prokuratúry Žilina voči uvedenému rozsudku okresného súdu Krajský súd v Žiline uznesením z 30. januára 2019, sp. zn. 2To/56/2018, rozhodol tak, že podľa § 319 Trestného poriadku odvolania obvineného Ing. F. B. a prokurátora ako nedôvodné zamietol.

Proti uzneseniu krajského súdu podal obvinený Ing. F. B. prostredníctvom obhajcu JUDr. Maroša Jakubeka, PhD. dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Trestného poriadku.

Po rekapitulácii doterajšieho konania, podrobne zameranej predovšetkým na obsah odvolacích námietok a spôsob, akým sa s nimi vysporiadal odvolací súd, obvinený vyjadril presvedčenie, že orgány činné v trestnom konaní i sudy nižších stupňov od počiatku trestného stíhania prezúmali jeho vinu a závažným spôsobom porušovali jeho právo na obhajobu, keď ho stíhali a napokon aj odsúdili za skutok, ktorý vo vzťahu k jeho osobe nevykazuje znaky žiadneho z trestných činov uvedených v osobitnej časti Trestného zákona ani znaky niektorej z foriem trestnej súčinnosti ustanovenej týmto zákonom. Zároveň im vyčítal, že sa vôbec nezaoberali vecnou podstatou jeho obhajobných námietok a tieto odbili všeobecnými konštatovaniami o ich nedôvodnosti a neopodstatnenosti. Pripustil, že na prvý pohľad sa môže javiť, že v danom trestnom konaní mal možnosť uskutočňovať svoje právo na obhajobu, avšak trval na tom, že jeho realizácia bola v dôsledku v dovolaní opísaných väd iba iluzórna, rovnako ako aj súdna ochrana.

Nesprávne právne posúdenie skutku, a teda naplnenie dovolacieho dôvodu vyjadreného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, videl dovolateľ v skutočnosti, že bol uznaný vinným zo skutku, ktorý nenapĺňa znaky žalovaného zločinu neodvedenia dane a poistného ani žiadneho iného trestného činu uvedeného v osobitnej časti Trestného zákona a ani nezodpovedá skutkovým záverom, ku ktorým dospel súd prvého stupňa v odôvodnení odsudzujúceho rozsudku. Mal za to, že jeho konanie spočíva v tom, že po dohode s H. R., I. O. a J. Q. mal „zabezpečiť“ vystavenie fiktívnych dokladov,“ na základe ktorých H. R. následne v mene spoločnosti J., Q..J..H. uplatnil nárok na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty, nemožno vo vzťahu k nemu, ale ani vo vzťahu k osobám J. Q. a I. O. posudzovať po právnej stránke ako spáchanie zločinu neodvedenia dane a poistného vo forme páchatelstva alebo spolupáchatelstva, a to ani v prípade, ak by jeho páchatelom alebo spolupáchatelom mohol byť všeobecný subjekt tak, ako to odvolací súd naznačil v odôvodnení napadnutého uznesenia. Konanie spočíva v „zabezpečení“ vystavenia fiktívnych dokladov“ podľa neho za žiadnych okolností nezodpovedá konaniu spočívajúcemu v „uplatnení nároku na vrátenie dane z pridanej hodnoty,“ ktoré jediné je obligatórnym znakom objektívnej stránky trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 druhá alinea Trestného zákona, pričom o takomto jeho konaní nie je v skutkovej vete výroku odsudzujúceho rozsudku žiadna zmienka. Uviedol, že rámcovo je konanie spočíva v „uplatnení nároku na vrátenie dane z pridanej hodnoty“ opísané v skutkovej vete výroku odsudzujúceho rozsudku len vo vzťahu k spoluobvinenému H. R.. Vychádzajúc z uvedeného, považoval obvinený Ing. F. B. za zjavné, že jeho konanie, ktoré malo podľa skutkovej vety výroku odsudzujúceho

rozsudku spočívať v „zabezpečení vystavenia fiktívnych dokladov,“ možno právne posudzovať nanajvýš ako účastníctvo k zločinu neodvedenia dane a poistného vo forme pomoci podľa § 21 ods. 1 písm. d) Trestného zákona, teda ako zadovažovanie prostriedkov na spáchanie trestného činu, avšak aj to len v prípade, ak by takéto konanie bolo v skutkovej vete výroku odsudzujúceho rozsudku opísané s uvedením miesta, času a najmä spôsobu jeho spáchania, čo však nie je, keďže zo skutkovej vety výroku odsudzujúceho rozsudku nie je vôbec možné zistiť, akým konkrétnym spôsobom, kedy a kde mal zabezpečovať vystavenie predmetných dokladov, o aké doklady ide, prečo malo ísť o doklady fiktívne, ani v akom rozsahu ich mal následne odovzdávať H. R. v úmysle, aby na ich základe neoprávnene uplatnil vrátenie dane z pridanej hodnoty spoločnosti J., Q..J..H.. Trval na tom, že takéto formulácia skutku uvedeného vo výroku odsudzujúceho rozsudku nezodpovedá kritériám uvedeným v § 163 ods. 3 Trestného poriadku, a preto takto neurčito a zameniteľne formulovaný skutok nemožno vo vzťahu k jeho osobe právne posudzovať ani ako účastníctvo k zločinu neodvedenia dane a poistného vo forme pomoci ani v akejkoľvek inej forme uvedenej v § 21 ods. 1 písm. a) až d) Trestného zákona.

Obvinený Ing. F. B. dodal, že právne posúdenie skutku opísaného vo výroku odsudzujúceho rozsudku nezodpovedá ani skutkovému záveru uvedenému v jeho odôvodnení na strane 25, podľa ktorého plnil vo vzťahu k predmetnému zločinu riadiacu funkciu, argumentujúc tým, že konkrétny skutkový opis takéhoto jeho konania úplne absentuje. V tejto súvislosti vyslovil, že akékoľvek konanie spočívajúce v „riadení“ spáchania trestného činu nie je možné právne posudzovať ako páchatelstvo trestného činu podľa § 19 ods. 1 Trestného zákona alebo ako spolupáchatelstvo trestného činu podľa § 20 Trestného zákona, ale ako účastníctvo k trestnému činu vo forme organizátorstva podľa § 21 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Zároveň zopakoval, že takéto právne posúdenie súdeného skutku nemá vo vzťahu k jeho osobe základ ani v skutkovej vete výroku odsudzujúceho rozsudku ani v jeho odôvodnení.

Dovolateľ sa nestotožnil ani so záverom odvolacieho súdu, podľa ktorého môže byť páchatelom súdeného zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 druhej aliny Trestného zákona ktokoľvek (všeobecný subjekt), pretože skutková podstata tohto trestného činu na jeho spáchanie nevyžaduje osobitnú vlastnosť, spôsobilosť ani postavenie páchatel'a (špeciálny subjekt), a ktorý odvolací súd odôvodnil konštatovaním, že páchatelom tohto trestného činu môže byť ktokoľvek, kto svojím úmyselným konaním spôsobí, že došlo k neoprávnenému vyplateniu nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty. Podľa neho však zo zákonnej skutkovej podstaty § 277 ods. 1 druhej aliny Trestného zákona vyplýva, že subjektom (páchatelom alebo spolupáchatelom) predmetného trestného činu je len ten, kto neoprávnene (...) uplatní nárok na vrátenie dane z pridanej hodnoty (...), a teda iba osoba, ktorá je podľa § 3 ods. 1 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty (ďalej len "zákon o DPH") zdaniiteľnou osobou (platiteľom dane z pridanej hodnoty), pretože iba takéto osoba môže ako platiteľ dane z pridanej hodnoty uplatňovať právo na vrátenie nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty podľa § 79 ods. 1 zákona o DPH, právo na odpočítanie dane z pridanej hodnoty podľa § 51 ods. 1 zákona o DPH alebo právo na vrátenie dane z pridanej hodnoty podľa § 55a a nasl. zákona o DPH. Z uvedeného dôvodu označil za nepochybné, že páchatel trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 druhej aliny Trestného zákona musí mať osobitné postavenie platiteľ'a dane z pridanej hodnoty (§ 127 ods. 8 prvá veta Trestného zákona) s tým, že v prípade, ak je platiteľom danej z pridanej hodnoty právnická osoba, môže byť páchatelom tohto trestného činu aj fyzická osoba, ktorá v jej mene uplatňovala nárok na vrátenie dane z pridanej hodnoty (§ 127 ods. 8 posledná veta Trestného zákona). Osoba, ktorá takéto osobitné postavenie nemá, potom môže byť podľa dovolateľa nanajvýš účastníkom predmetného trestného činu (§ 127 ods. 8 druhá veta Trestného zákona). V nadväznosti na uvedené a s poukazom na skutočnosť, že v danom prípade bola platiteľom dane z pridanej hodnoty spoločnosť J., Q..J..H., v mene ktorej konal spoluobvinený H. R. ako konateľ, dovolateľ zhrnul, že ani v prípade, ak by skutková veta výroku odsudzujúceho rozsudku obsahovala opis takých konkrétnych skutkových okolností, podľa ktorých by bolo možné dospieť k záveru, že spoločnosť J., Q..J..H. si na základe ním zabezpečených dokladov neoprávnene uplatnila nárok na vrátenie dane z pridanej hodnoty, nebolo by vo vzťahu k jeho osobe možné takéto konanie právne posudzovať ako páchatelstvo alebo spolupáchatelstvo zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 druhej aliny Trestného zákona.

Záverom k dovolacím námietkam subsumovaným pod dôvod dovolania uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený, na ich podporu, citoval z judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, týkajúcej sa povinnosti formulovať skutkovú vetu (popis skutku) tak, aby táto (jeho jednotlivé časti) zodpovedala právnej vete (príslušným znakom skutkovej podstaty dotknutého trestného činu), a to pod sankciou naplnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (R 51/2016, R 57/2016, R 65/2007), ako aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 19. januára 2016, sp. zn. III. ÚS 509/2015).

V ďalšej časti podaného dovolania upriamil obvinený pozornosť dovolacieho súdu na podľa neho závažné nedostatky odôvodnenia obidvoch meritórnych rozhodnutí súdov nižších stupňov, ktoré mali mať vplyv na nesprávne právne posúdenie skutku opísaného vo výrokovej časti odsudzujúceho rozsudku.

V tejto súvislosti odvolaciemu súdu vyčítal neodôvodnenú právnu úvahu, podľa ktorej je rozsah súdeného zločinu (ktorý je zákonným znakom skutkovej podstaty tohto trestného činu a ktorým je v prípade účastníkov rozsah, v akom sa svojím vlastným konaním na tomto trestnom čine podieľali) totožný so sumou, ktorá bola vo výške 735 750,11 eur poukázaná na účet spoločnosti J., Q..J..H. za zdaňovacie obdobie február 2010, a ktorou sa tento podľa jeho presvedčenia podujal naprávať celkom zjavne svojvoľný právny záver súdu prvého stupňa uvedený v odôvodnení jeho odsudzujúceho rozsudku, že táto suma predstavuje škodu, ktorá nie je zákonným znakom základnej skutkovej podstaty trestného činu neodvedenia dane a poistného uvedenej v § 277 ods. 1 druhá alinea Trestného zákona ani jeho kvalifikovanej skutkovej podstaty uvedenej v § 277 ods. 4 Trestného zákona. Zdôraznil, že sumu, ktorá bola vyplatená platiteľovi dane z pridanej hodnoty, nemožno bez ďalšieho po právnej stránke stotožňovať s rozsahom, v akom si platiteľ dane z pridanej hodnoty neoprávnene uplatnil nárok na vrátenie dane z pridanej hodnoty, teda s rozsahom, v akom platiteľ dane z pridanej hodnoty (prípadne v jeho mene konajúca osoba) spáchal zločin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona tak, ako to uviedol odvolací súd v odôvodnení napadnutého uznesenia. Uvedené zdôvodnil jednak poukazom na to, že platiteľ dane z pridanej hodnoty si môže uplatniť nárok na vrátenie dane z pridanej hodnoty v inom rozsahu, než v ktorom mu ju následne správca dane vráti, ako aj poukazom na to, že samotný platiteľ dane z pridanej hodnoty si môže vrátenie dane z pridanej hodnoty uplatňovať neoprávnene len čiastočne, čo znamená, že za rozsah trestného činu neodvedenia dane a poistného možno v zmysle jeho zákonnej skutkovej podstaty považovať len tú časť dane z pridanej hodnoty, ktorej vrátenie si platiteľ dane z pridanej hodnoty uplatnil neoprávnene. K tomu dodal, že u účastníka na trestnom čine neodvedenia dane a poistného možno potom spáchanie tohto trestného činu pričítať iba v rozsahu, v ktorom sa svojím vlastným konaním na jeho spáchaní podieľal. Konštatujúc, že odôvodnenia dovolaním napadnutých rozhodnutí súdov nižších stupňov neobsahujú v tomto smere žiadne vlastné právne úvahy o oprávnenosti, respektíve neoprávnenosti nároku na vrátenie dane z pridanej hodnoty, ktorý si mal v mene spoločnosti J., Q..J..H. uplatniť spoluobvinený H. R., konajúcim súdom vyčítal, že ani zo skutkovej vety výroku odsudzujúceho rozsudku ani z odôvodnení ich meritórnych rozhodnutí nemožno zistiť, ako dospeli k záveru, že sa, či už ako spolupáchateľ alebo ako účastník podieľal na danom trestnom čine vo veľkom rozsahu, a teda že v príčinnej súvislosti s jeho úmyselným konaním si spoločnosť J., Q..J..H. neoprávnene uplatnila vrátenie dane z pridanej hodnoty v rozsahu 735 750,11 eur, ktorá jej následne bola správcom dane v tomto rozsahu aj vrátená.

Osobitne konajúcim súdom vyčítal, že na zistený skutkový stav neaplikovali príslušné ustanovenia mimotrestnej právnej normy - zákona o DPH, napriek tomu, že skutková podstata trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 druhá alinea Trestného zákona obsahuje aj normatívne znaky mimotrestného právneho odvetvia, ustanovené uvedeným zákonom. Podľa obvineného sa preto vôbec nemožno dozvedieť, prečo súdy nižších stupňov považovali nárok na vrátenie dane z pridanej hodnoty za čo i len čiastočne neoprávnený, teda uplatnený spoločnosťou J., Q..J..H. v rozpore s § 79 ods. 1 zákona o DPH a ostatnými príslušnými ustanoveniami tohto zákona.

Dovolateľ podrobil kritike odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa aj z dôvodu, že až do strany 25 je zhodné s odôvodnením obžaloby prokurátora a na strane 25 odsudzujúceho rozsudku, kde by sa po

konštatovaní obsahu vykonaných dôkazov mala v zmysle § 168 ods. 1 Trestného poriadku nachádzať tá časť odôvodnenia odsudzujúceho rozsudku, v ktorej súd prvého stupňa hodnotí obsah vykonaných dôkazov a ich vierohodnosť, vyrovnáva sa s obhajobou obvinených a uvádza svoje právne posúdenie zisteného skutkového stavu (svoje právne úvahy), sa nachádza len jeho prosté konštatovanie, že z vykonaného dokazovania a jeho hodnotenia „podrobne rozvedeného v predchádzajúcich častiach rozsudku“ je nepochybné, že obvinení spáchali skutok, ktorý im prokurátor kladie v obžalobe za vinu. S poukazom na uvedené konštatoval, že súd prvého stupňa do odôvodnenia svojho rozsudku len nekriticky skopíroval nič nehovoriace, a preto arbitrárne konštatovanie prokurátora o jeho vine, a to bez toho, aby skutkové tvrdenia a právnu argumentáciu prokurátora podrobil vlastnému objektívnemu hodnoteniu a konfrontoval, či tieto zodpovedajú dokazovaniu vykonanému na hlavnom pojednávaní a najmä jeho zákonnému právnomu posúdeniu. Domnieval sa, že súd prvého stupňa vychádzal z predpokladu, že ak už bol raz v minulosti odsúdený za daňový trestný čin a spoluobvinený I. O. a svedok J. Q. sa na hlavnom pojednávaní rozhodli vypovedať proti jeho osobe, je nepochybné, že je vinný aj zo skutku súdeného v danom konaní, a preto nie je potrebné, aby akokoľvek zasahoval do skutkových zistení prokurátora a ním uvedeného právneho posúdenia skutku. Takýmto prístupom súd prvého stupňa podľa neho flagrantným spôsobom porušil zákon, keď prezumoval jeho vinu a akékoľvek jeho obhajobné námietky tak urobil vopred zbytočnými.

Odvolaciemu súdu zas vyčítal, že všetky jeho odvolacie námietky, smerujúce proti neurčitosti, zameniteľnosti a nesprávnomu právnomu posúdeniu súdeného skutku, ako aj arbitrárnosti odôvodnenia odsudzujúceho rozsudku, odbil strohým konštatovaním o ich neopodstatnenosti bez toho, aby sa nimi vecne zaoberal, vypomáhajúc si konštatovaním, že súdy sa nemusia zaoberať všetkými námietkami obvineného, iba tými, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie vo veci samej, neodôvodniac však, ktoré z jeho obhajobných alebo odvolacích námietok nie sú pre rozhodnutie vo veci samej podstatné a z akého dôvodu. Odvolací súd tak podľa neho nadviazal na svojvoľný postup súdu prvého stupňa, ktorý odôvodnenie odsudzujúceho rozsudku nekriticky založil na odôvodnení obžaloby. Uzavrel, že jeho obhajobná argumentácia tak bola vždy odbitá s poukazom na bližšie nekonkretizovanú zákonnosť a odôvodnenosť celého trestného konania.

Na podporu svojich výhrad, smerujúcich voči namietaným nedostatkom odôvodnení dovolaním napadnutých rozhodnutí súdov nižších stupňov, citoval dovolateľ z nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky z 10. mája 2006, sp. zn. III. ÚS 25/2006, z nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. januára 2015, sp. zn. I. ÚS 712/2014, a z nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky z 18. marca 2015, sp. zn. I. ÚS 542/2014. V nadväznosti na uvedené rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky uviedol, že odôvodnenia rozhodnutí súdov nižších stupňov trpia všetkými vadami, ktoré boli citovanými nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky vytykané meritórnym rozhodnutiam všeobecných súdov. Preto považoval za zjavné, že dovolaním napadnuté rozhodnutia nie sú z pohľadu ústavnej konformnosti udržateľné, čo argumentum a maiori ad minus znamená, že nemôžu byť udržateľné ani z pohľadu zákonnosti, majú za to, že vytykané vady odôvodnenia oboch meritórných rozhodnutí súdov nižších stupňov je potrebné podradiť pod dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, keďže mali nepochybný vplyv na nesprávne právne posúdenie súdeného skutku, ako aj pod dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Na margo judikátu R 14/2015, podľa ktorého dôjde k naplneniu dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku iba v prípade takeého postupu orgánov činných v trestnom konaní alebo súdov, ktorý negatívne ovplyvnil vykonávanie procesných úkonov po začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, pripomenul, že procesným úkonom je aj opravný prostriedok podaný obvineným proti rozhodnutiu súdu. Ak je preto rozhodnutie súdu arbitrárne, t.j. ani z jeho výroku ani z jeho odôvodnenia sa nemožno dozvedieť na základe akých konkrétnych skutkových a právnych okolností bol obvinený uznaný vinným zo skutku, ktorý je mu kladený za vinu, má takáto skutočnosť vždy zásadný vplyv na realizáciu práva obvineného podať opravný prostriedok, teda obhajovať sa, keďže arbitrárnosť súdneho rozhodnutia znemožňuje obvinenému brojiť svojimi obhajobnými námietkami proti konkrétnym obvineniam.

V závere podaného dovolania poukázal obvinený na skutočnosť, že v jeho prípade je splnená aj

podmienka prípustnosti dovolania uvedená v § 371 ods. 5 Trestného poriadku, majú za nepochybné, že nedostatky vytykané napadnutému uzneseniu i odsudzujúcemu rozsudku (nesprávne právne posúdenie, majúce základ v neurčitosti skutkovej vety výroku odsudzujúceho rozsudku a v arbitrárnosti odôvodnení oboch meritórnych rozhodnutí súdov nižších stupňov) mali zásadný vplyv na jeho postavenie. Ak by totiž sudy nižších stupňov rozhodovali podľa § 278 ods. 1 Trestného poriadku len o skutku uvedenom vo výroku odsudzujúceho rozsudku, ktorý by posudzovali v súlade s § 163 ods. 3 Trestného poriadku, a tento svoj postup riadne odôvodnili v súlade s § 168 ods. 1 Trestného poriadku, respektíve § 176 ods. 2 Trestného poriadku, nemohli by dospieť k inému právnomu záveru než k tomu, že takýto skutok nie je vo vzťahu k jeho osobe žiadnym trestným činom. Zároveň dodal, že pokiaľ by aj sudy dospeli k záveru, že predmetný skutok je dostatočne určitý, bolo by možné jeho konanie posudzovať nanajvýš ako účastníctvo vo forme pomoci a sudy by sa tak podľa § 34 ods. 5 písm. b) Trestného zákona museli zaoberať aj posúdením miery jeho účasti na trestnom čine a v prípade, ak by dospeli k záveru, že sa na ňom podieľal v inej miere než jeho hlavní (spolu)páchatelia, uložiť mu nižší trest. Napokon vyslovil presvedčenie, že jeho postavenie by mohlo byť priaznivejšie aj v prípade, ak by sudy ponechali právne posúdenie skutku vo vzťahu k jeho osobe nezmenené a posudzovali by ho ako spolupáchateľa súdeného zločinu neodvedenia dane a poistného, avšak v odôvodnení svojich meritórnych rozhodnutí by sa riadne a v súlade s citovanými ustanoveniami Trestného poriadku zaoberali právnym posúdením rozsahu súdeného trestného činu a odôvodnili by, v akej časti je potrebné uplatnený nárok na vrátenie dane z pridanej hodnoty považovať za neoprávnený, a to aj s poukazom na konkrétne ustanovenia zákona o DPH, a v akej miere ho tí ktorí obvinení podľa § 35 ods. 5 písm. a) Trestného zákona zavinili.

Z uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd rozsudkom podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že napadnutým uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 2To/56/2018-2333 z 30. januára 2019 bol porušený zákon v ustanoveniach § 20, § 277 ods. 1, § 277 ods. 4 Trestného zákona, v ustanoveniach § 176 ods. 2 a § 319 Trestného poriadku a v konaní, ktoré vydaniu napadnutého uznesenia predchádzalo, tiež v ustanoveniach § 2 ods. 1, § 2 ods. 4, § 2 ods. 7, § 2 ods. 9, § 2 ods. 14, § 34 ods. 1, § 163 ods. 3, § 168 ods. 1 a § 278 ods. 1 Trestného poriadku, a to v jeho neprospech; ďalej podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 2To/56/2018-2333 z 30. januára 2019, rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 28T/199/2013-2257 z 31. mája 2018, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujú, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili svoj podklad; a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Okresnému súdu Žilina, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

V súlade s ustanovením § 376 Trestného poriadku prvostupňový súd dovolanie obvineného Ing. F. B. doručil na vyjadrenie stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté.

V písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného označil prokurátor Okresnej prokuratúry Žilina dôvody uvedené dovolateľom za neopodstatnené a jeho argumentáciu za nemajúcu oporu v doterajšom priebehu konania a výsledku dokazovania. Konštatoval, že obvineným uvádzaný dovolací dôvod nie je daný. Vychádzal pritom z toho, že prvostupňový súd uviedol správne právne úvahy o tom, prečo konanie kladené dovolateľovi za vinu je trestným činom, dôsledne sa zaoberal nielen skutkovou, ale aj právnou stránkou veci a logicky a v súlade s právnymi predpismi uviedol svoje právne závery, pričom jeho rozhodnutie bolo čo do skutkových i právnych záverov potvrdené rozhodnutím druhostupňového súdu, ktorý konzistentne s dôvodmi uvedenými prvostupňovým súdom uviedol svoje logické závery o tom, z akých dôvodov má za to, že skutok, ktorý bol predmetom tohto trestného konania, je trestným činom. Trval na tom, že obidva sudy sa správne vysporiadali s otázkou právnej kvalifikácie vo vzťahu k dovolateľovi, ako aj s výškou spôsobenej škody, a správne argumentovali skutkovými a právnymi skutočnosťami odôvodňujúcimi rozhodnutie o vine.

Zároveň poukázal na to, že dovolací dôvod uplatnený obvineným podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa opiera iba o všeobecné, vágne tvrdenia, bez uvedenia konkrétnych skutočností, ktorými by malo dôjsť k zásadnému porušeniu práva na obhajobu.

Na základe uvedeného sa v celom rozsahu stotožnil s právnym názorom prvostupňového a druhostupňového súdu, v ďalšom na tieto odkázal a vyjadril presvedčenie, že dovolanie podané obvineným je nedôvodné.

Obvinený Ing. F. B. v reakcii na doručené vyjadrenie prokuratúry k ním podanému dovolaniu na tomto v celom rozsahu zotrval, považujúc ho za dôvodné, pričom neuviedol žiadne ďalšie skutočnosti.

Následne súd prvého stupňa predložil vec dovolaciemu súdu.

Najvyšší súd zistil, že dovolanie proti napadnutému uzneseniu je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku a § 566 ods. 3 Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky uvedené v § 372 a § 373 Trestného poriadku, ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku, a nie je daný dôvod na postup súdu podľa § 382 písm. a), písm. b), písm. d), písm. e) ani písm. f) Trestného poriadku.

Dovolací súd nahliadnutím do spisového materiálu zistil, že dovolanie obvineného Ing. F. B. nie je dôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb, ktoré by svojím charakterom mohli mať výrazný vplyv na konanie a jeho procesný výsledok, a preto je potrebné ich odstrániť, a ktoré sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak z ustanovenia § 385 ods. 1 Trestného poriadku *expressis verbis* vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať ak:

c) zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu,

i) rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa ustálenej praxe dovolacieho súdu vo vzťahu k výkladu dovolacích dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Trestného poriadku je potrebné uviesť nasledovné:

Zásadným porušením práva na obhajobu [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] sa rozumie najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe, teda stav, keď obvinený po určitú časť trestného konania nemal obhajcu napriek tomu, že ho mal mať, a zároveň orgány činné v trestnom konaní alebo súd, v tomto čase skutočne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia, ktoré bolo napadnuté dovolaním. Výnimočne môže ísť aj o iné pochybenie súdu alebo orgánov činných v trestnom konaní, v dôsledku ktorého dôjde k odňatiu alebo znemožneniu riadneho uplatnenia procesných práv obvineného. Zároveň je však potrebné zdôrazniť, že nie každé porušenie práva obvineného na obhajobu môže mať za následok konštatovanie naplnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zákon totiž výslovne požaduje, aby išlo o porušenie zásadné. Takéto porušenie musí teda kardinálnym, kľúčovým spôsobom zasiahnuť do možnosti obvineného uplatniť svoje základné právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby. Prípadné

porušenie práva na obhajobu, pokiaľ sa zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, preto samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Pri posudzovaní, či v tom ktorom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, je potrebné vychádzať zo všetkých okolností a špecifik konkrétneho prípadu a tieto individuálne ako aj vo vzájomných súvislostiach vyhodnotiť. Právo na obhajobu treba chápať ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku [§ 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku] sa rozumie nesprávne právne posúdenie zisteného skutku alebo nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia. Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie zistenie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin alebo, že išlo o iný trestný čin alebo obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa súdnym skutkom dopustil. Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až § 30 Trestného zákona), prípadne zániku trestného činu (najmä § 87 Trestného zákona), prípadne pochybenie súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona) a pod. Je však potrebné uviesť, že dovolací súd nepreskúma skutkové zistenia, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie súdu. Nie je tak legitimovaný posudzovať ani úplnosť a správnosť skutkových zistení ustálených súdmi oboch stupňov v pôvodnom konaní, a rovnako ani hodnotenie v tomto konaní vykonaných dôkazov. Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Správnosť a úplnosť zisteného skutkového stavu je teda dovolací súd povinný prezumovať.

Oboznámením sa s obsahom predloženého spisu najvyšší súd zistil nasledovné skutočnosti:

Z obsahového vymedzenia dovolacích námietok obvineného vyplýva, že vyslovenia naplnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa obvinený Ing. F. B. domáhal s poukazom na to:

- že bol odsúdený za skutok, ktorý vo vzťahu k jeho osobe nevykazuje znaky žiadneho z trestných činov uvedených v osobitnej časti Trestného zákona,
- že súdy sa vôbec nezaoberali vecnou podstatou jeho obhajobných námietok a tieto odbili všeobecnými konštatovaniami o ich nedôvodnosti a neopodstatnenosti a
- že odôvodnenia dovolaní napadnutých rozhodnutí neboli dostatočné.

Z uvedeného výpočtu námietok, vznesených obvineným v dovolacom konaní a ním subsumovaných pod dovolací dôvod uplatnený podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, je, vychádzajúc z ich obsahového vymedzenia (tak ako bol dovolacím súdom prevzatý z odôvodnenia podaného dovolania), zrejmé, že námietka, že obvinený bol odsúdený za skutok, ktorý vo vzťahu k jeho osobe nevykazuje znaky žiadneho z trestných činov uvedených v osobitnej časti Trestného zákona, nie je relevantná z hľadiska naplnenia obvineným označeného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Z jej povahy vyplýva, že smeruje voči právnemu posúdeniu jeho konania ako zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona, a preto ju dovolací súd posúdil z hľadiska naplnenia dovolacieho dôvodu vyjadreného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku spolu s ďalšími výhradami dovolateľa, uvádzajúcimi absencia ktorých konkrétnych znakov bráni právnemu posúdeniu jeho konania ako zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona.

Pokiaľ ide o námietky obvineného, že konajúce súdy sa vôbec nezaoberali vecnou podstatou jeho

obhajobných námietok a tieto odbili všeobecnými konštatovaniami o ich nedôvodnosti a neopodstatnenosti a že odôvodnenia dovolaním napadnutých rozhodnutí neboli dostatočné, tieto sú v skutočnosti vyjadrením jeho nesúhlasu s rozhodnutím súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu a nimi prezentovanými odôvodneniami svojich skutkových a právnych záverov. Obvinený nimi v podstate napadol spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov konajúcimi súdmi, spochybňujúc najmä vierohodnosť a váhu výpovedí spoluobvineného I. O. a svedka J. Q. a nestotožňujúc sa ani s významom, ktorý konajúce súdy prisúdili jeho predchádzajúcemu odsúdeniu za daňový trestný čin.

Konštatované vedie k nepochybnému záveru o tom, že tieto námietky obvineného, smerujúce proti spôsobu, akým sa konajúce súdy vysporiadali s vykonanými dôkazmi a akým tieto hodnotili, sa vyznačujú rýdzo skutkovým charakterom. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu uplatnenému podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku preto najvyšší súd opakovane pripomína, že vlastné hodnotenie dôkazov podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom. Pre zisťovanie skutkového stavu veci a hodnotenie dôkazov platia v trestnom konaní zákonom stanovené pravidlá, podľa ktorých je potrebné zisťovať skutkový stav veci v rozsahu, ktorý je nevyhnutný pre rozhodnutie. Trestný poriadok pritom nestanovuje žiadne pravidlá, pokiaľ ide o mieru dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti, ani váhu jednotlivých dôkazov. Platí zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadrená v § 2 ods. 12 Trestného poriadku, v zmysle ktorej orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán. Najvyšší súd v rámci dovolacieho konania nemôže opätovne prehodnocovať vykonané dôkazy podľa predstáv obvineného - dovolateľa, pretože takéto oprávnenie mu zo zákona nevyplyva. Hodnotenie dôkazov totiž nenaplnia žiadny dovolací dôvod.

Samotné hodnotenie výsledkov vykonaného dokazovania, a z neho vyplývajúce ustálenie priebehu skutkového deja a ďalších okolností spáchania žalovaného skutku, ako už bolo uvedené, nemôže byť predmetom prieskumnej právomoci dovolacieho súdu. Zároveň sa k týmto námietkam obvineného, uplatneným v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, žiada poznamenať, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamena ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov. Výkonanie a hodnotenie dôkazov odlišne od predstáv a želaní obvineného teda nie je porušením práva na obhajobu, a preto nemôže naplňať ani dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Na tomto mieste sa preto žiada zhrnúť, že námietky obvineného k obsahu a rozsahu vlastnej úvahy súdov k hodnoteniu dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá jeho predstavám, tak svojím obsahom nenapĺňajú nielen obvineným označený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ale ani žiaden iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Ak by totiž záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učiný v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu. K tomu je len pre úplnosť potrebné dodať, že uvedené sa netýka dovolania ministra spravodlivosti podaného podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

K námietkam obvineného napádajúcim kvalitu odôvodnení dotknutých rozhodnutí považoval dovolací súd za dôležité doplniť, že obsah oboznámených odôvodnení dovolaním napadnutých rozhodnutí okresného i krajského súdu v rozpore s tvrdeniami obvineného svedčí o tom, že konajúce súdy sa dostatočným a potrebám trestného konania adekvátnym spôsobom vysporiadali s ním uplatňovanou

obhajobou, keď najmä okresný súd, ktorého závery následne stručne, avšak jasne, výstižne a bez ponechania priestoru pre pochybnosti o správnosti svojich záverov zhrnul aj krajský súd, vysvetlil, akými úvahami sa spravoval pri ich formulovaní, a teda z akých dôvodov výpoved' spoluobvineného I. O. a svedka J. Q., s ohľadom na im zodpovedajúci obsah listinných dôkazov, vrátane dokladov zaistených v rámci prehliadky iných priestorov u dovolateľa, ako aj zvukových záznamov a prepisov odposluchov telefonických hovorov medzi osobami podieľajúcimi sa na páchaní predmetnej trestnej činnosti, považoval za vierohodné. Rovnako, oba konajúce sudy, predovšetkým odvolací súd, reflektovali aj na jednotlivé výhrady obvineného smerujúce voči správnosti právneho posúdenia jeho konania ako zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona, osobitne namietajúce rozsah skutku, ustálenie jeho subjektu ako všeobecného, nedostatočne konkretizované vymedzenie skutku či nepoužitie ustanovení mimotrestnej právnej normy, ako to vyplýva aj z ďalšej časti odôvodnenia tohto rozhodnutia venovanej námietkam obvineného vzneseným na podporu dovolacieho dôvodu uplatneného podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Vychádzajúc z uvedeného, najvyšší súd zastáva názor, že dovolaním napadnuté rozhodnutia vyznievajú presvedčivo, pôsobia úplne a nevykazujú žiadne zreteľné prvky arbitrárnosti, ktoré by viedli k záveru o ich nepreskúmateľnosti.

V tejto súvislosti nemožno opomenúť ani skutočnosť, že v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe platí, že nedostatok odôvodnenia rozhodnutia súdu sám osebe nie je dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ktoré predpokladá porušenie práva na obhajobu len v procesnoprávnom význame a nezahŕňa aj prípady nedostatku odôvodnenia súdneho rozhodnutia (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 17. marca 2009, sp. zn. III. ÚS 83/2009), pričom dovolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 371 ods. 7 Trestného poriadku).

S ohľadom na uvedené musel odvolací súd vo vzťahu k námietkam obvineného, subsumovaným pod dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku konštatovať, že tento bol uplatnený neopodstatnene.

V rámci dovolacieho dôvodu uplatneného dovolateľom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku tento namietať:

- nenaplnenie objektívnej stránky trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 druhá alinea Trestného zákona, spočívajúcej v „uplatnení nároku na vrátenie dane z pridanej hodnoty,“
- v nadväznosti na to posúdenie jeho konania z právneho hľadiska ako spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona namiesto účastníctva vo forme pomoci podľa § 21 ods. 1 písm. d) Trestného zákona, spočívajúcej v zadavažovaní prostriedkov na spáchanie trestného činu, a z toho dôvodu i skutočnosť, že spáchanie trestného činu mu nebolo pričítané len v rozsahu, v ktorom sa svojím vlastným konaním na jeho spáchaní podieľal,
- v súvislosti s tým aj záver súdov, že páchatelom daného trestného činu môže byť ktokoľvek (všeobecný subjekt) a nielen špeciálny subjekt majúci osobitné postavenie platiteľa dane z pridanej hodnoty, ďalej
- stotožnenie sumy vyplatenej platiteľovi dane z pridanej hodnoty s rozsahom, v akom bol spáchaný súdený zločin, ako aj
- neurčito a zameniteľne formulovaný skutok bez uvedenia miesta, času a spôsobu jeho spáchania, a napokon
- nepoužitie ustanovení zákona o DPH, a teda nepreskúmateľnosť záveru súdov o neoprávnenosti uplatneného nároku na vrátenie dane z pridanej hodnoty, t.j. o jeho uplatnení v rozpore s § 79 ods. 1 zákona o DPH a ostatnými príslušnými ustanoveniami tohto zákona.

V reakcii na uvedené námietky dovolateľa vychádzal najvyšší súd z dotknutých zákonných ustanovení:

Trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 prvej aliny Trestného zákona sa dopustí ten, kto v malom rozsahu zadrží a neodvedie určenému príjemcovi splatnú daň, poistné na sociálne poistenie, verejné zdravotné poistenie alebo príspevok na starobné dôchodkové sporenie, ktoré zraží alebo vyberie podľa zákona, a podľa druhej aliny citovaného ustanovenia ten, kto neoprávnené v

malom rozsahu uplatní nárok na vrátenie dane z pridanej hodnoty alebo spotrebnej dane v úmysle zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech.

Podľa § 277 ods. 4 Trestného zákona odňatím slobody na sedem rokov až dvanásť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 vo veľkom rozsahu.

Podľa § 20 Trestného zákona ak bol trestný čin spáchaný spoločným konaním dvoch alebo viacerých páchatel'ov (spolupáchatelia), zodpovedá každý z nich, ako keby trestný čin spáchal sám.

Podľa § 21 ods. 1 písm. d) Trestného zákona účastník na dokonanom trestnom čine alebo na jeho pokuse je ten, kto úmyselne poskytol inému pomoc na spáchanie trestného činu, najmä zadovážením prostriedkov, odstránením prekážok, radou, utvrdzovaním v predsavzatí, sľubom pomôcť po trestnom čine (pomocník).

Objektom trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa druhej aliny (novelou uskutočnenou zákonom č. 246/2012 Z. z. s účinnosťou od 1. októbra 2012 vyňatého z § 277 Trestného zákona a zakotveného ako "nová" skutková podstata trestného činu daňového podvodu do § 277a Trestného zákona) je záujem štátu na riadnom odvádzaní dane a na zabránení neoprávneného uplatnenia nároku na vrátenie dane z pridanej hodnoty alebo spotrebnej dane.

Jeho objektívna stránka spočíva v podstate v podvodnom konaní zahrňajúcom daň z pridanej hodnoty či spotrebné dane, konkrétne v neoprávnenom uplatnení nároku na vrátenie spotrebnej dane alebo tzv. nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty. Zákonné uplatnenie nároku na vrátenie dane z pridanej hodnoty upravuje zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty, ako to v odôvodnení svojho rozhodnutia (v rozpore s tým, čo tvrdil dovolateľ) konštatoval už súd prvého stupňa. Neoprávneným sa potom rozumie také uplatnenie nároku na vrátenie dane z pridanej hodnoty, ktoré je v rozpore s označeným zákonom. Konanie páchatel'a môže v takomto prípade spočívať v uplatnení nároku, na uplatnenie ktorého nie sú splnené zákoné podmienky, alebo v predstieraní klamlivých údajov s cieľom zadovážiť neoprávnenú výhodu v prospech páchatel'a alebo inej osoby (IVOR, J. a kol.: Trestné právo hmotné. Osobitná časť. 1. vydanie. Bratislava: IURA EDITION, spol. s r. o., 2006, str. 237).

Pri viazanosti skutkom ustáleným súdmi nižších stupňov, ktorého podstata vo vzťahu k dovolateľovi tak, ako je vyjadrená v popise skutku, spočíva v zásade v tom, že po predchádzajúcej vzájomnej dohode s ďalšími obvinenými a spoločne s nimi obvinený Ing. F. B. v úmysle zadovážiť neoprávnený prospech sebe a inému, a to získaním neoprávneného nároku na vrátenie dane z pridanej hodnoty, zabezpečil vystavenie v skutkovej vete výrokovej časti rozsudku súdu prvého stupňa špecifikovaných fiktívnych účtovných dokladov, na podklade ktorých spoluobvinený H. R. uplatnil nadmerný odpočet dane z pridanej hodnoty vo výške 735 750,11 eur, musel dovolací súd, v súlade s vyššie uvedeným konštatovať, že objektívna stránka trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 druhá alinea Trestného zákona bola konaním dovolateľ'a naplnená, keďže k spáchaniu predmetného trestného činu došlo celkom očividne v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním obvineného Ing. F. B., spočívajúcim v zabezpečení fiktívnych účtovných dokladov, a teda v predstieraní klamlivých údajov umožňujúcich jeho spolupáchatel'ovi H. R. zadovážiť v ich prospech a ku škode štátneho rozpočtu neoprávnenú výhodu veľkého rozsahu.

Vzhľadom na uvedené si dovolací súd nemohol osvojiť námietku obvineného, že jeho konaním opísaným v skutkovej vete výrokovej časti rozsudku súdu prvého stupňa nedošlo k naplneniu objektívnej stránky trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 druhá alinea Trestného zákona.

Vychádzajúc zo skutočnosti, že konaním obvineného Ing. F. B., opísaným v skutkovej vete výrokovej časti odsudzujúceho rozsudku, bola v zmysle konštatovaného naplnená objektívna stránka trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 druhá alinea Trestného zákona, možno zároveň formulovať záver, že z hľadiska naplnenia objektívnej stránky označeného trestného činu je právne posúdenie konania dovolateľ'a uvedeného vo výroku rozsudku súdu prvého stupňa a spočívajúceho v

zabezpečení vystavenia fiktívnych účtovných dokladov ako spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona možné, ba priam potrebné. Pokiaľ totiž konanie obvineného spĺňa obligatórne znaky objektívnej stránky určitého trestného činu tak, ako to u obvineného Ing. F. B. bolo vo vzťahu k objektívnej stránke trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 druhá alinea Trestného zákona konštatované vyššie, je vylúčená jeho právna kvalifikácia ako účastníctva podľa § 21 ods. 1 Trestného zákona.

K rovnakému záveru dospel dovolací súd aj ohľadom požiadavky obvineného na posúdenie jeho konania ako účastníctva vo forme pomoci podľa § 21 ods. 1 písm. d) Trestného zákona z dôvodu, že uňho absentuje osobitná vlastnosť, spôsobilosť či postavenie, podľa neho vyžadované pre naplnenie znaku subjektu súdeného trestného činu, a teda pre konštatovanie, že konania sa dopustil v právnom postavení páchatel'a, respektíve spolupáchateľ'a.

V súvislosti s touto námietkou dovolateľa je potrebné pripustiť, že zodpovedá právnomu stavu úvaha, podľa ktorej subjektom (a teda i spolupáchateľom) trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 Trestného zákona môže byť len osoba, ktorej zo zákona vyplýva možnosť realizovať tam uvedené činnosti. Zároveň je však potrebné dodať, že uvedené platí len vo vzťahu k trestnému činu neodvedenia dane a poistného podľa prvej aliney ustanovenia § 277 ods. 1 Trestného zákona. Na druhej strane, subjekt trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa druhej aliney predmetného ustanovenia Trestného zákona je v rozpore s tvrdením dovolateľa všeobecný, ako na to v reakcii na jeho obhajobné argumenty správne poukázal už odvolací súd. Dovolací súd uznáva, že skutková podstata trestného činu neodvedenia dane a poistného tak, ako je vyjadrená v druhej alinei ustanovenia § 277 ods. 1 Trestného zákona môže zväzdať k tomu, že sa ho môže dopustiť len špeciálny subjekt trestného činu, teda subjekt, ktorý má postavenie platiteľ'a určitej dane. Páchateľom, respektíve spolupáchateľom tohto trestného činu však môže byť nielen subjekt dane, ale ktokoľvek, kto svojím úmyselným konaním spôsobí, že došlo k neoprávnenému vyplateniu nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty, respektíve k vráteniu spotrebnej dane (Puchalla, M.: § 277 [Neodvedenie dane a poistného]. In: Burda, E., Čentíš, J., Kolesár, J., Kordík, M., Laciak, O., Martvoň, A., Matuška, T., Mencerová, I., Prokejinová, M., Puchalla, M., Strémy, T., Tobiášová, L., Toman, P., Záhora, J.: Trestný zákon. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2011; podobne IVOR, J. a kol.: Trestné právo hmotné. Osobitná časť. 1. vydanie. Bratislava: IURA EDITION, spol. s r. o., 2006, str. 238).

Na podporu prezentovaných záverov najvyšší súd dopĺňa, že súdený trestný čin (novelou Trestného zákona s účinnosťou od 1. októbra 2012 zakotvený ako "nová" skutková podstata trestného činu daňového podvodu do § 277a Trestného zákona) je jedným z dvoch samostatných daňových trestných činov, ktorých sa páchatel' dopúšťa podvodným spôsobom konania, a teda je z hľadiska svojej podstaty, spočívajúcej v jeho založení na podvodnom konaní na úseku daní, totožný s trestným činom skrátenia dane a poistného podľa § 276 Trestného zákona. Pri oboch trestných činoch totiž páchatel' uvádza Slovenskú republiku zastúpenú príslušným správcom dane do omylu, t.j. klame, predstiera niečo, čo nie je v súlade so skutočnosťou, a to pri trestnom čine skrátenia dane a poistného v tom, že daňový subjekt nemá žiadnu vlastnú daňovú povinnosť, respektíve ju síce má, ale v nižšej výške, než ju má v skutočnosti, a pri trestnom čine neodvedenia dane a poistného podľa druhej aliney § 277 ods. 1 Trestného zákona (v zmysle súčasnej právnej úpravy daňového podvodu) páchatel' predstiera, že má nárok na vrátenie dane z pridanej hodnoty, respektíve spotrebnej dane, no v skutočnosti tento nárok nemá, prípadne ho má, ale len v nižšej výške, než akú deklaruje (Šamko, P.: Daňové podvodné konania a ich dokazovanie. Bratislava: Wolters Kluwer, 2015). Z dôvodu totožnosti podstaty konaní tvoriacich objektívnu stránku skutkových podstát trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa druhej aliney § 277 ods. 1 Trestného zákona a trestného činu skrátenia dane a poistného podľa § 276 Trestného zákona sa možno s otázkou, či skutková podstata súdeného trestného činu vyžaduje pre jeho spáchanie konanie špeciálneho subjektu, vysporiadať analogicky poukazom na ustálenú judikatúru. Platí, že páchatel'om aj spolupáchateľom trestného činu skrátenia dane podľa § 148 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31. decembra 2005 môže byť nielen subjekt dane, ale ktokoľvek, kto svojím úmyselným konaním spôsobí, že zákonná daň nebola jemu alebo aj inému subjektu dane vymeraná buď vôbec, alebo nie v zákonnej miere a daň tak bola skrátená v značnom rozsahu. Subjekt dane a subjekt trestného činu skrátenia dane nemusia byť totožní a nemožno preto zamieňať daňovú

zodpovednosť (povinnosť zaplatiť daň) a trestnú zodpovednosť za skrátenie dane. U spolupáchateľstva trestného činu skrátenia dane podľa § 148 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení účinnom do 31. decembra 2005 je ľahostajné, či subjektom dane boli všetci spolupáchatelia alebo len niektorí z nich alebo či subjektom dane bola osoba rozdielna od spolupáchateľov. Je tiež ľahostajné, či subjektom dane bol každý spolupáchateľ do celej výšky skrátenej dane alebo len do jej časti (R 25/1968). Dovolací súd považuje za zrejmé, že prezentované právne závery je potrebné (s ohľadom na už skôr uvedené) v plnom rozsahu akceptovať aj vo vzťahu k otázke subjektu trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 druhá alinea Trestného zákona.

S dodatkom, že nemožno mechanicky či formálne zamieňať daňovú povinnosť s trestnou zodpovednosťou, musel najvyšší súd, na podklade záveru, že páchatelom (a teda i spolupáchateľom) trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 druhá alinea Trestného zákona môže byť ktokoľvek, a teda subjekt všeobecný, konštatovať, že ani námietka nedostatku subjektu skutkovej podstaty trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 druhá alinea Trestného zákona nebola vznesená dôvodne.

Týmto treba považovať za vylúčené aj právne posúdenie konania obvineného Ing. F.Z. B. ako účasti na trestnom čine neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 druhá alinea Trestného zákona vo forme pomoci podľa § 21 ods. 1 písm. d) Trestného zákona. Pokiaľ totiž tento svojím konaním naplnil znaky objektívnej stránky daného trestného činu (ako to už dovolací súd konštatoval v predchádzajúcej časti odôvodnenia svojho rozhodnutia) a z jeho skutkovej podstaty zároveň vyplýva, že sa ho môže dopustiť všeobecný subjekt, teda ktokoľvek (ako to vyplýva z vyššie uvedeného) a nielen platiteľ dane z pridanej hodnoty (ako na tom trval dovolateľ), je potrebné, so zreteľom na spoločný úmysel jeho a ostatných spoluobvinených, zahŕňajúci tak ich spoločné konanie, ako aj sledovanie spoločného cieľa, a explicitne vyjadrený v skutkovej vete prvostupňového rozsudku, jeho konanie právne kvalifikovať a postihovať ako spolupáchateľstvo, ktoré ako vyššia forma trestnej súčinnosti zahrňuje aj účasti predstávajúce menej závažnú formu trestnej súčinnosti. V nadväznosti na uvedené sa stáva irelevantným aj poukaz dovolateľa na to, že spáchanie trestného činu mu nebolo pričítané len v rozsahu, v ktorom sa svojím vlastným konaním ako účastník (pomocník) na jeho spáchaní podieľal.

Len pre úplnosť, keďže naplnenie jej znakov dovolateľ nenamietal, najvyšší súd dodáva, že subjektívna stránka skutkovej podstaty trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 Trestného zákona vyžaduje úmyselné zavinenie, ktoré musí, aspoň formou nepriameho úmyslu, pokrývať všetky znaky jeho skutkovej podstaty. Pri trestnom čine podľa druhej aliny je navyše potrebné dokazovať aj pohnútku ako fakultatívny znak subjektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu, ktorou je zadovážiť sebe alebo inému majetkový prospech (Puchalla, M.: § 277 [Neodvedenie dane a poistného]. In: Burda, E., Čentěš, J., Kolesár, J., Kordík, M., Laciak, O., Martvoň, A., Matuška, T., Mencerová, I., Prokejšová, M., Puchalla, M., Strémy, T., Tobiášová, L., Toman, P., Záhora, J.: Trestný zákon. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2011).

Dovolateľ v rámci právnej kvalifikácie svojho konania namietal aj stotožnenie rozsahu súdeného zločinu so sumou, ktorá bola vo výške 735 750,11 eur poukázaná na účet spoločnosti J., Q..J..H. za zdaňovacie obdobie február 2010.

Úvodom najvyšší súd opakuje, že požiadavka dovolateľa, aby mu ako účastníkovi na danom trestnom čine bolo jeho spáchanie pričítané len v rozsahu, v akom sa na ňom svojím vlastným konaním podieľal, nemá, vzhľadom na jeho vyššie konštatované postavenie spolupáchateľa, legálny základ.

Z dikcie § 277 Trestného zákona zároveň vyplýva, že obligatívnym znakom objektívnej stránky trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa druhej aliny je následok vo forme neoprávneného vrátenia dane z pridanej hodnoty alebo spotrebnej dane, a to v jeho základnej skutkovej podstate v malom rozsahu a v jeho kvalifikovanej skutkovej podstate vyjadrenej v ods. 4 ustanovenia § 277 Trestného zákona vo veľkom rozsahu. Na stanovenie tohto následku trestného činu je potrebné použiť výkladové pravidlo uvedené v § 125 ods. 1 posledná veta Trestného zákona. Podľa tohto ustanovenia sa

hľadiská uvedené v zákone pre určenie výšky škody použijú rovnako na určenie (okrem iného aj) rozsahu trestného činu. V skutkovej vete výrokovej časti prvostupňového rozsudku ustálená výška neoprávnene uplatneného nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty (735 750,11 eur) potom celkom zjavne spĺňa zákonnú definíciu veľkého rozsahu trestného činu, ktorým sa rozumie najmenej päťstonásobok sumy 266 eur (§ 125 ods. 1 Trestného zákona). Je tiež nevyhnutné upozorniť na skutočnosť, že pri trestnom čine podľa druhej alíneý § 277 ods. 1 Trestného zákona, súdenom v prejednávanej veci, vzniká, za situácie, že trestnoprávnym konaním došlo k vráteniu dane subjektu, ktorý na takýto postup nemal nárok, na strane poškodeného (v danom prípade štátu, ako je to správne vyjadrené i v skutkovej vete výroku odsudzujúceho rozsudku) reálna škoda tak, ako ju predpokladá § 124 Trestného zákona, t.j. ujma na majetku, prípadne reálny úbytok na majetku poškodeného.

S ohľadom na uvedené bolo potrebné vysloviť, že konajúce súdy správne posúdili prejednávany skutok ako trestný čin spáchaný vo veľkom rozsahu a v nadväznosti na to potom v súlade s ustanovením § 20 Trestného zákona, podľa ktorého každý zo spolupáchateľov zodpovedá, ako keby trestný čin spáchal sám, podriadili aj konanie obvineného Ing. F. B. správne pod kvalifikovanú skutkovú podstatu trestného činu neodvedenia dane a poistného vymedzenú v § 277 ods. 4 Trestného zákona.

V prejednávanej veci neobstojí ani námietka dovolateľa, ktorou, tvrdiac, že sumu, ktorá bola vyplatená platiteľovi dane z pridanej hodnoty, nemožno bez ďalšieho po právnej stránke stotožňovať s rozsahom, v akom si platiteľ dane z pridanej hodnoty neoprávnene uplatnil nárok na vrátenie dane z pridanej hodnoty, a teda v akom spáchal zločin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona, v podstate napadol konajúcimi súdmi ustálený rozsah trestného činu. Hoci vo všeobecnosti možno s uvedeným názorom obvineného Ing. F. B. súhlasiť, v danom prípade vyznieva zavádzajúco. Dovolateľ totiž celkom zjavne opomenul, že v predmetnej trestnej veci suma, ktorá bola vyplatená platiteľovi dane z pridanej hodnoty (spoločnosti J., Q..J..H.) zodpovedá súčtu daní odpočítateľných zo zdanieľných plnení uvádzaných vo fiktívnych účtovných dokladoch. Pokiaľ teda k poukázaniu nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty došlo výlučne na podklade účtovných dokladov, ohľadom ktorých bolo súdmi nižších stupňov v skutkovej vete výrokovej časti ich rozhodnutí ustálené, že sú v celom rozsahu fiktívnymi, nemožno mať pochybnosti o tom, že jeho výška je totožná s rozsahom, v akom bol nárok na vrátenie dane z pridanej hodnoty uplatnený neoprávnene, a teda v tomto zmysle i determinujúca rozsah, v akom bol prejednávany zločin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona spáchaný. Prítom záver o tom, že dotknuté účtovné doklady sú fiktívne, ako aj o výške v nich uvádzaných zdanieľných plnení a z nich vyplývajúcej výšky, v akej bol nadmerný odpočet dane z pridanej hodnoty neoprávnene uplatnený, patrí do okruhu skutkových (a nie právnych) zistení a záverov, ktoré sú z prieskumnej povinnosti dovolacieho súdu vylúčené. Ich revízia v danom konaní preto neprichádza do úvahy.

V nadväznosti na naznačené sa žiada dodať, že s ohľadom na záver prvostupňového súdu, vyplývajúci z vykonaného dokazovania, premietnutého do odôvodnenia jeho rozhodnutia, a vyjadrený i v samotnej skutkovej vete jeho výrokovej časti, že neoprávnenosť uplatneného nároku na vrátenie dane z pridanej hodnoty priamo vyplynula z fiktívnosti účtovných dokladov, na podklade ktorých k jeho uplatneniu došlo, vyznieva výhrada dovolateľa voči absencii citácie zákonných ustanovení upravujúcich uplatnenie nároku na vrátenie dane z pridanej hodnoty v napadnutých rozhodnutiach ako zjavne irelevantná.

Napokon, dovolací súd sa nemohol stotožniť ani s námietkou obvineného Ing. F. B., smerujúcou voči neurčitosti a zameniteľnosti formulácie skutku. Zodpovedá skutočnosti, že tento bol v skutkovej vete výrokovej časti odsudzujúceho rozsudku súdu prvého stupňa vymedzený bez uvedenia miesta a času jeho spáchania, avšak tieto okolnosti nie sú obligatórnymi znakmi skutkovej podstaty predmetného trestného činu a vzhľadom na povahu spáchaného skutku ich nemožno považovať ani za nevyhnutne určujúce z hľadiska jeho konkretizácie a totožnosti. Zmyslom požiadavky konkretizácie skutku, ktorého sa výrok o vine týka, zakotvanej v § 163 ods. 3 Trestného poriadku, je zabezpečiť, aby nemohol byť zamenený s iným skutkom a poskytol dostatok údajov pre záver o zachovaní totožnosti skutku. Ktoré skutočnosti sú z hľadiska totožnosti skutku rozhodujúce, však závisí od povahy konkrétneho skutku, a preto tieto nemožno paušalizovať. Na druhej strane nie je možné súhlasiť s tvrdením dovolateľa, že

vymedzenie skutku v prejednávanej veci neobsahuje popis spôsobu, akým bol spáchaný, keďže z jeho formulácie je evidentné, že k nemu došlo vystavením fiktívnych účtovných dokladov. Pritom práve ich presná a veľmi konkrétna špecifikácia (a to uvedením dátumu ich vystavenia, prípadne evidenčného čísla, a vymedzením účastníkov fiktívnych zmluvných vzťahov, predmetov plnenia a ich cien) predstavuje tie skutočnosti, ktoré umožňujú formulovať skutok veľmi konkrétnym, určitým a nezameniteľným spôsobom.

K naposledy uvedenej námietke dovolateľa sa len pre úplnosť žiada dodať, že pokiaľ sa pre naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku vyžaduje nesprávne hmotnoprávne posúdenie skutku, respektíve nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia, už z povahy veci nemôže byť daný prípadným (hoci aj preukázaným) porušením procesnoprávneho ustanovenia regulujúceho postup súdu pri vyhotovovaní rozsudku, ako sa toho v danom prípade domáhal obvinený. K tomu smerujúce dovolacie námietky tak v skutočnosti obsahujú argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu.

Na základe konštatovaného nemohol dovolací súd považovať za daný ani dôvod dovolania uplatnený podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.